

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Kommunalekonomisk utjämning och utjämning av LSS-kostnader

Ämnesområde

Offentlig ekonomi

Statistikområde

Finanser för den kommunala sektorn

Produktkod

OE0115

Referenstid

2026 år

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Tova Holm 010-479 62 76 Sofia Runestav 010-479 61 29
E-post	offentlig.ekonomi@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Innehåll

1	Statistikens sammanhang	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamling	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under direktinsamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden.....	6
2.6.3	Granskning av makrodata	6
2.6.4	Granskning av redovisning	6
2.7	Skattningsförfarande	6
2.7.1	Principer och antaganden	6
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	6
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	6
2.7.4	Röjandekontroll	6
3	Genomförande	7
3.1	Kvantitativ information.....	7
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	7

1 Statistikens sammanhang

*Kommunalekonomisk utjämning och utjämning av LSS-kostnader*¹ beskriver utfallet av utjämningen mellan kommunerna och regioner. Utjämningen skall utjämna för strukturella skillnader som påverkar de ekonomiska förutsättningarna för kommunerna och regionerna att bedriva sin verksamhet.

I detta dokument beskrivs översiktligt design och genomförande av utjämningsystemet. Dokumentet kompletterar kvalitetsdeklarationen för *Kommunalekonomisk utjämning och utjämning av LSS-kostnader* som finns tillgänglig på www.scb.se/oe0115 under rubriken *Dokumentation*.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna för den kommunalekonomiska utjämningen för både kommuner och regioner är uttryckta i kronor per invånare² per den 1 november året före referenstiden och variablerna är:

- Inkomstutjämningsbidrag/-avgift
- Kostnadsutjämningsbidrag/-avgift
- Strukturbidrag
- Införandebidrag
- Regleringsbidrag
- Utjämning totalt, vilken är uttryckt i kronor

För LSS utjämningen för kommunerna är målstorheten utjämningsbidrag/-avgift, och är uttryckt i kronor.

2.2 Ramförfarande

Observationsobjekten och rampopulationen är Sveriges samtliga kommuner och regioner.

Uppgifter som rör observationsobjekten och de aktiviteter som påverkar *Kommunalekonomisk utjämning och utjämning av LSS-kostnader* hämtas från olika statistikällor vilka är tillgängliga via SCB:s webbplats. För en komplett lista se 2.4 *Insamlingsförfarande* nedan.

¹ Kostnader som uppkommer genom tillämpning av *Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade* (LSS)

² För mer information om den befolkningsdata som används i Kommunalekonomisk utjämning och Utjämning av LSS-kostnader, se avsnitt 2.4.1 om RTB.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval eller uteslutning förekommer i denna statistik.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamling

Den kommunalekonomiska utjämningen baseras på följande källor:

Registret över totalbefolkningen (RTB)

De flesta variablerna i utjämningsberäkningarna hämtas från SCB:s befolkningsregister (RTB) där alla folkbokförda individer grupperas till kommuner respektive region. Huvudregeln i befolkningsregistret är att man är folkbokförd på den fastighet där man regelmässigt tillbringar sin dygnsvila.

I beräkningen används registerdata som ej har behandlats med den röjandeskyddsmetod som den officiella befolkningsstatistiken har.

För mer information se: [Mikrodata för Registret över totalbefolkningen \(RTB\) \(scb.se\)](https://scb.se/mikrodata-for-registret-over-totalbefolkningen-rtb)

Inkomst- och taxeringsregistret (IoT)

Uppgifter från inkomst- och taxeringsregistret (IoT) används i individ- och familjeomsorgsmodellen i kostnadsutjämning för kommuner. IoT bygger på administrativa register och är totalräknad vilket ger den en mycket hög precision i sina beloppsberäkningar.

För mer information se: [Data från Inkomst- och taxeringsregistret \(IoT\) \(scb.se\)](https://scb.se/data-fran-inkomst-och-taxeringsregistret-iot)

Beskattningsutfallet

Uppgifter om respektive kommuns och regions skatteunderlag hämtas från det beskattningsutfall som Skatteverket sammanställer året före referensåret. I beräkningarna av inkomstutjämningen används två versioner av skatteunderlaget. Dels en prognos som Skatteverket publicerar i deras öppna data i september året före referensåret, dels en slutlig som publiceras i början av december året före referensåret.

För mer information se: [API:er och öppna data, Utvecklarportalen \(skatteverket.se\)](https://skatteverket.se/apier-och-oppna-data)

Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner baseras på följande källor:

Statistiken över antalet LSS-insatser

De uppgifter om antalet LSS-insatser som används i systemet för utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner hämtas från

Socialstyrelsens årliga statistik. Statistiken baseras på uppgifter på individnivå från landets alla kommuner.

För mer information se: [Stöd och service till personer med funktionsnedsättning \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/stod-och-service-till-personer-med-funktionsnedsattning)

Räkenskapssammandrag för kommuner och regioner (RS)

Uppgifter om kommunernas kostnader för LSS och personlig assistans enligt *Socialförsäkringsbalken (SFB)* hämtas från de RS som SCB årligen samlar in från landets alla kommuner. Från RS hämtas uppgifter dels på riksnivå för beräkning av riksgenomsnittliga och totala kostnader, dels på kommunnivå som underlag för beräkning av kostnadsskillnader på grund av skillnader i behov av stöd och service.

För mer information se: www.scb.se/oe0107

2.4.2 Mätning

För information om mätförfarandet se dokumentationen för respektive källa vilka finns beskrivna i avsnitt 2.4.1 *Datainsamlingsmetoder*.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Ingen bortfallsuppföljning görs. För information om eventuella bortfallsuppföljningar i den underliggande statistiken se informationen för de olika källorna som finns beskrivna i avsnitt 2.4.1 *Datainsamlingsmetoder*.

2.5 Bearbetningar

Kommunalekonomisk utjämning

Variablerna som används hämtas från de olika källorna och lagras i en databas. Diverse kontroller görs på en översiktlig nivå för att bedöma kvaliteten på uppgifterna. Därefter görs beräkningarna med ett kalkylbladsprogram samt med ett beräkningsprogram parallellt för att beräkna hur mycket varje kommun och region skall få i utjämningsbidrag, eller skall betala i utjämningsavgift.

Hur bearbetningen görs framgår i *Beskrivning av kommunalekonomisk utjämning* som finns tillgänglig på www.scb.se/oe0115 under rubriken *Fördjupad information*.

Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner

Beräkningarna genomförs parallellt med hjälp av ett databearbetningsprogram och ett kalkylbladsprogram. Hur bearbetningen görs framgår i *Beskrivning av utjämningssystemet för LSS* som finns tillgänglig på www.scb.se/oe0115 under rubriken *Fördjupad information*.

2.6 Granskning

Granskning av uppgifter som inhämtats från de olika källorna, beskrivna under 2.4.1 *Datainsamlingsmetoder*, sker i tre steg. Först granskas all insamlad data, sedan granskas beräknade kommun- och regionsuppgifter. Sist granskas även de data som används vid publiceringen.

2.6.1 Granskning under direktinsamlingen

För information om eventuell granskning under insamling se dokumentationen för respektive källa vilka finns beskrivna i avsnitt 2.4.1.

2.6.2 Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden

Vid inhämtning av underliggande data från de olika källorna så kontrolleras materialet främst mot föregående år, men även om siffrorna är rimliga.

2.6.3 Granskning av makrodata

När data på kommun- och regionnivå sammanställts sker granskning mot historiska värden i syfte att se om förändringarna verkar rimliga.

2.6.4 Granskning av redovisning

Innan publicering granskas att alla tabeller innehåller rätt rubriker, kolumner och fotnoter och att all data har hamnat på rätt plats i tabellen. Kontroller mellan olika tabeller görs också för att se att materialet hänger ihop.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Efter en godkänd granskning av inhämtade data antas de skattningar som gjorts av respektive statistikälla vara tillförlitliga.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Sammanställning sker med hjälp av beräkningsmodeller som finns beskrivna under 2.5 *Bearbetningar*. För skattningsförfarandet i den underliggande statistiken se respektive källas dokumentation, tillgänglig via 2.4 *Insamlingsförfarande*.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga osäkerhetsmått tas fram.

2.7.4 Röjandekontroll

För antal insatser i LSS-utjämnningen redovisas inte insatser för kommuner som har färre än fyra insatser.

De publicerade beräkningsunderlagen är begränsade på så vis att ingen enskild person ska kunna röjas.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Målpopulationen består av 290 kommuner och 21 regioner.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Ingen avvikelse förekommer.